

سازمان امور مالیاتی کشور

آشنایی با قوانین و مقررات

مالیاتی اشخاص حقوقی

شور حقوق مؤدیان مالیاتی

اصل ۱۱): *مؤدی محترم حق برخورداری از رفتار عادلانه، منصفانه و قانونمند را دارد.*

اصل ۲): *مؤدی محترم حق کسب اطلاع و راهنمایی را دارد.*

اصل ۳): *مؤدی محترم حق برخورداری از خدمات مطلوب مالیاتی را دارد.*

اصل ۴): *پابندی مابه اصل را زداوری و حفظ حریم خصوصی، حق مؤدی است.*

اصل ۵): *مؤدی محترم حق اعتراض، شکایت و تجدیدنظرخواهی دارد.*

اصل ۶): *مؤدی حق انهدا نظر آزاد و ارائه پیشنهاد در مورد تسمیات و فرآیندهای مالیاتی و*

اداری را دارد.

سازمان امور مالیاتی کشور

معاونت درآمد های مالیاتی

د قرا امور مؤدیان و خدمات مالیاتی

شهریور ماه ۱۴۰۳

مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی

بر اساس ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم، جمع درآمد شرکت‌ها و درآمد ناشی از فعالیت‌های انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می‌شود، پس از وضع زیان‌های حاصل از منابع غیرمعاف و کسر معافیت‌های مقرر در قانون، به استثناء مواردی که طبق مقررات دارای نرخ جداگانه‌ای می‌باشد، مشمول مالیات به نرخ ۲۵٪ خواهند بود.

تکته: در راستای سیاست‌های حمایت از تولید، نرخ مالیات موضوع ماده (۱۰۵) ق.م.م اشخاص حقوقی **دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط در فعالیت‌های تولیدی در سال ۱۴۰۲** معادل پنج واحد درصد کاهش می‌یابد. **این بخشودگی علاوه بر سایر معافیت‌ها و بخشودگی‌ها و مشوق‌های قانونی اشخاص مذکور می‌باشد.**

تکالیف مؤدیان

اشخاص حقوقی مکلفند اقداماتی به شرح ذیل انجام دهند:

۱) با مراجعه به درگاه خدمات الکترونیکی سازمان امور مالیاتی (به نشانی my.tax.gov.ir) نسبت به ثبت‌نام الکترونیکی اقدام نمایند. مؤدیان می‌توانند پس از انجام ثبت‌نام از تسهیلات خدمات الکترونیکی نظیر تسلیم اظهارنامه مالیاتی، پرداخت مالیات، تسلیم فهرست حقوق و فهرست معاملات فصلی، اِبلَاغ اوراق مالیاتی، ثبت اعتراضات، استعلام بدهی مالیاتی و دریافت گواهی‌های مالیاتی از طریق سامانه‌های الکترونیکی مربوط، برخوردار شوند.

در حال حاضر، با توجه به ارتباط سیستمی سامانه‌های الکترونیکی سازمان امور مالیاتی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، پس از تأسیس اشخاص حقوقی، اطلاعات هویتی مربوط، به سازمان امور مالیاتی کشور ارسال شده و در نظام مالیاتی به صورت خودکار پیش‌ثبت‌نام انجام می‌شود. پس از این مرحله، پیامک فعال‌سازی برای مؤدیان ارسال شده و ادامه فرآیند ثبت‌نام در سامانه‌های مالیاتی امکان‌پذیر خواهد بود.

توجه: در هنگام تکمیل فرآیند ثبت نام، گزینه «مشمولیت ارزش افزوده» انتخاب گردد.

۲) سهام و سهم‌الشرکه کلیه شرکت‌های ایرانی موضوع قانون تجارت به استثنای شرکت‌های تعاونی، بر اساس ارزش اسمی سهام یا سهم‌الشرکه به قرار نیم در هزار (پیش از سال ۱۳۹۵ به قرار دو در هزار) مشمول حق تمریر می‌باشند.

تکته ۱: حق تمریر سهام و سهم‌الشرکه شرکت‌ها باید ظرف مدت دو ماه از تاریخ ثبت قانونی شرکت و در مورد افزایش سرمایه و سهام اضافی از تاریخ ثبت افزایش سرمایه در اداره ثبت شرکت‌ها از طریق اِبطال تمریر پرداخت شود. در غیر این صورت، متخلف علاوه بر اصل حق تمریر، معادل دو برابر آن جریمه خواهد شد.

تکته ۲: شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار یا بازار خارج از بورس موضوع قانون بازار اوراق بهادار که از محل آورده نقدی یا مطالبات حال شده سهامداران افزایش سرمایه می‌دهند، از پرداخت حق تمریر موضوع ماده (۴۸) قانون مالیات‌های مستقیم معاف می‌باشند.

۳) ثبت دفاتر روزنامه و کل باید قبل از شروع سال مالی انجام شود. مؤدیان می‌توانند با مراجعه به سامانه جامع ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری، درخواست خود جهت دریافت دفاتر را ثبت و مراحل لازم برای دریافت دفاتر را براساس دستورالعمل موجود طی نموده و کد رهگیری دریافت کنند.

هم‌چنین در خصوص سایر دفاتر موضوع ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده (۹۵) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ که به واسطه مقررات قانونی مربوط، استفاده از آن‌ها در راستای انجام امور شرکت الزامی شده است، مقررات مذکور جاری می‌باشد.

۴) اشخاص حقوقی، مکلف به ثبت رویدادهای مالی خود در دفاتر روزنامه و کل موضوع قانون تجارت هستند و باید دفاتر و اسناد مربوط را مطابق استانداردهای حسابداری، تحریر و نگهداری نمایند.

۵) برای تعیین مالیات بر مجموع درآمد حقوق و مزایا، پرداخت‌کنندگان حقوق قبل از هر پرداخت یا تخصیص آن مکلفند فهرست موضوع ماده (۸۶) قانون مالیات‌های مستقیم را برای محاسبه و تعیین مالیات متعلقه به سامانه مالیات بر درآمد حقوق سازمان امور مالیاتی کشور ارسال نمایند. از تاریخ اعلام میزان مالیات مربوط به هر کارفرما در سامانه حداکثر تا پایان مهلت مقرر در ماده (۸۶) قانون مذکور، پرداخت‌کننده حقوق باید نسبت به کسر و پرداخت مالیات اعلامی اقدام نماید. رعایت ترتیبات مذکور، درحکم انجام تکالیف موضوع ماده (۸۶) از حیث تسلیم فهرست، محاسبه و کسر مالیات متعلق می‌باشد.

۶) اشخاص موضوع تبصره ۹) ماده (۵۳) ق.م.م (اشخاص حقوقی و …) در صورت پرداخت مال الاجاره، می‌بایست مالیات مربوط را در هر پرداخت، کسر نموده و تا پایان ماه بعد به اداره امور مالیاتی محل وقوع ملک بپردازند و رسید آن را به موجر تسلیم نمایند. بر این اساس اگر ملک به صورت رهن تصرف

(بدون پرداخت مال الاجاره) واگذار شده باشد، کسر و پرداخت مالیات به تبع عدم پرداخت مال‌الاجاره منتفی است.

۷) به موجب ماده (۱) قانون تسهیل تکالیف مؤدیان جهت اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان (اصلاحی مصوب ۱۴۰۲/۱۱/۱۴): **از تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۱ کلیه مؤدیان اعم از حقیقی و حقوقی ملزم به صدور صورتحساب الکترونیکی موضوع قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی هستند.**

بر اساس ماده (۷) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان، صورتحساب‌های الکترونیکی ثبت‌شده در سامانه مؤدیان به‌منزله ثبت آن‌ها در سامانه فهرست معاملات موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم است و فروشنده و خریدار تکلیف اضافی در این مورد نخواهند داشت.

۸) حداکثر ظرف چهار ماه شمسی پس از پایان سال مالیاتی اظهارنامه، ترازنامه و حساب سود و زیان متکی به دفاتر و اسناد و مدارک خود را به همراه فهرست هویت شرکاء و سهامداران و حسب مورد میزان سهم‌الشرکه یا تعداد سهام و نشانی هر یک از آن‌ها به اداره امور مالیاتی که محل فعالیت اصلی شخص حقوقی درآن واقع است، تسلیم و مالیات متعلق را پرداخت نمایند. مؤدیان می‌بایست با مراجعه به سامانه my.tax.gov.ir نسبت به تکمیل و ارسال اظهارنامه مالیاتی بصورت الکترونیکی اقدام نمایند.

پیش‌نیاز تسلیم اظهارنامه الکترونیکی، تکمیل مراحل ثبت‌نام توسط مؤدی می‌باشد

۹) درصورت انحلال شخص حقوقی، مدیران تصفیه مکلفند، ظرف شش ماه از تاریخ انحلال (ثبت انحلال در اداره ثبت شرکت‌ها) اظهارنامه مالیاتی آخرین دوره عملیات شخص حقوقی را تسلیم و مالیات متعلق را پرداخت نمایند.

۱۰) در شرکت‌های منحل، مدیران تصفیه اشخاص حقوقی و در سایر شرکت‌ها مدیران اشخاص حقوقی غیردولتی به‌طور جمعی یا فردی، نسبت به پرداخت مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی و همچنین مالیات‌هایی که اشخاص حقوقی به موجب این قانون و قانون مالیات بر ارزش افزوده مکلف به کسر یا وصول یا ایصال آن می‌باشند و در دوران مدیریت آنها قطعی شده باشد یا شخص حقوقی مسوولیت تضامنی خواهند داشت. این مسوولیت مانع از مراجعه ضامن‌ها به شخص حقوقی نیست.

تشخیص درآمد مشمول مالیات اشخاص حقوقی

بر اساس ماده (۹۷) قانون مالیات‌های مستقیم، در فرآیند حسابرسی مالیاتی، چنانچه مستندات و دلایل متقن برای عدم پذیرش اظهارنامه مؤدی وجود نداشته باشد، اصل بر پذیرش اظهارنامه است. سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند اظهارنامه‌های مالیاتی را که با رعایت مقررات مربوط تنظیم شده باشد، بدون رسیدگی قبول نماید و تعدادی از آن‌ها را بر اساس معیارها و شاخص‌های تعیین شده و یا بطور نمونه انتخاب و مورد رسیدگی قرار دهد. بطور کلی درآمد مشمول مالیات مؤدیان به شرح زیر محاسبه می‌شود:

(استهلاکات + هزینه‌های قابل قبول) – (سایر درآمدها + فروش کالا و خدمات) = درآمد مشمول مالیات

از عملکرد سال ۱۳۹۸ به بعد، در صورت عدم تسلیم اظهارنامه مالیاتی، عدم ارائه اسناد و مدارک حسابداری و صورت‌های مالی قابل رسیدگی، غیرشفاف بودن اظهارنامه مالیاتی و عدم پذیرش آن توسط سازمان امور مالیاتی کشور، انتخاب اظهارنامه بطور نمونه و … به منظور تعیین درآمد مشمول مالیات مؤدیان، اقداماتی شامل موارد زیر انجام می‌شود:

- اظهارنامه برآوردی بر اساس اطلاعات موجود در سامانه‌های اطلاعاتی سازمان امور مالیاتی کشور و یا میزان فعالیت مؤدی بطور سیستمی یا توسط حسابرسان مالیاتی تهیه می‌گردد.

- از سایر روش‌های حسابرسی (نظیر بررسی سوابق مالیاتی مؤدی، اطلاعات مکتسبه از گزارش بازرسی، انجام تحقیقات میدانی از محل فعالیت مؤدی، صورتحساب‌های بانکی و …) و یا حسب مورد استفاده از نسبت فعالیت مشاغل مشابه در سامانه‌های مالیاتی و یا نسبتی که هر ساله توسط سازمان امور مالیاتی (با توجه به اطلاعات موجود در پایگاه‌های اطلاعاتی این سازمان و نیز اطلاعات ارائه شده توسط سایر مراجع) تعیین می‌شود، درآمد مشمول مالیات مؤدیان تعیین می‌گردد.

تکته: *درآمد مشمول مالیات اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی مقیم خارج از ایران بابت درآمدهایی که در ایران و یا از ایران تحصیل می‌نمایند به شرح ماده (۱۰۷) قانون مالیات‌های مستقیم و آیین نامه مربوطه، تعیین می‌گردد.*

از تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۶ کلیه مؤدیانی که از ابتدای اجرای طرح ابلاغ الکترونیکی نسبت به تأیید درخواست خدمات مذکور اقدام نموده‌اند و «ابلاغ الکترونیکی» برای آنان فعال شده است اوراق مالیاتی در حساب کاربری آنان بارگذاری شده و طی ده روز از تاریخ بارگذاری، سه پیامک اطلاع‌رسانی به شماره‌ای که مؤدی در حساب کاربری خود اعلام نموده است، ارسال خواهد شد. روز یازدهم پس از تاریخ بارگذاری اوراق در حساب کاربری یا تاریخ رؤیت برگ مالیاتی توسط مؤدی، هرکدام که زودتر اتفاق بیفتند، تاریخ ابلاغ به شخص مؤدی محسوب و در اوراق مالیاتی منعکس می‌شود.

در خصوص مؤدیانی که تاکنون نسبت به فعال‌سازی «ابلاغ الکترونیکی» و تکمیل فرم درخواست خدمات الکترونیکی اقدام نکرده‌اند، سازمان امور مالیاتی می‌تواند برای ابلاغ اوراق مالیاتی در صورت دسترسی به شماره‌ای که تعلق آن به مؤدی احراز شده باشد، از شیوه الکترونیکی استفاده نماید. در مورد این دسته از مؤدیان نیز اوراق مالیاتی در حساب کاربری آنان بارگذاری و طی ده روز از تاریخ بارگذاری، سه پیامک اطلاع‌رسانی به شماره مؤدی ارسال می‌گردد. چنانچه مؤدی ظرف این مدت، اوراق را رؤیت نماید، تاریخ رؤیت برگ مالیاتی، به عنوان تاریخ ابلاغ به شخص مؤدی محسوب می‌شود. در غیر این‌صورت، روز یازدهم پس از تاریخ بارگذاری اوراق در حساب کاربری آنان به عنوان تاریخ ابلاغ قانونی موضوع تبصره (۱) ماده (۲۰۳) قانون مالیات‌های مستقیم محسوب می‌شود.

در اجرای ماده (۲۲۲) قانون مالیات‌های مستقیم علاوه بر شرکت‌های موضوع بند (الف) و (د) “قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی‌صلاح به عنوان حسابدار رسمی” شامل شرکت‌های پذیرفته شده یا متقاضی پذیرش در بورس اوراق بهادار و شرکت‌ها و مؤسسات موضوع بند (الف) و (ب) ماده (۷) اساسنامه قانونی سازمان حسابرسی، کلیه واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی به شرح ذیل، ملزم به ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده توسط سازمان حسابرسی یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران، همراه با اظهارنامه مالیاتی و یا حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از مهلت انقضای ارائه اظهارنامه مالیاتی، می‌باشند و در صورت عدم انجام تکالیف مقرر در ماده قانونی فوق، مشمول جریمه‌ای معادل ۲۰٪ مالیات متعلق خواهند بود.

۱– اشخاص حقیقی یا حقوقی بر اساس نوع فعالیت:

- شعب و دفاتر نمایندگی شرکت‌های خارجی که در اجرای قانون اجازه ثبت شعبه یا نمایندگی شرکت‌های خارجی مصوب سال ۱۳۲۶، در ایران ثبت شده اند.

- شرکت‌های سهامی عام و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن‌ها.

- شرکت‌های سرمایه‌گذاری (هلدینگ) و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن‌ها.

- مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات تابعه و وابسته به آن‌ها.

۲– اشخاص حقیقی یا حقوقی بر اساس حجم فعالیت:

سایر اشخاص حقوقی و حقیقی (شامل شرکت‌های سهامی خاص و سایر شرکت‌ها و همچنین مؤسسات غیرتجاری، شرکت‌ها و مؤسسات تعاونی و اتحادیه‌های آن‌ها و اشخاص حقیقی که طبق مقررات قانونی مربوط، مکلف به نگهداری دفاتر قانونی می‌باشند) که بر اساس آخرین اظهارنامه تسلیمی خود، جمع کل درآمد ناخالص (فروش کالا و یا ارائه خدمات اعم از عملیاتی و غیرعملیاتی) آن‌ها بیش‌تر از سیصد میلیارد ریال (در مورد شرکت‌های پیمانکاری، دریافتی آن‌ها بابت پیمان‌های منعقد شده بیش‌تر از سیصد میلیارد ریال) یا جمع دارایی‌های آن‌ها (جمع ستون بدهکار ترازنامه یا صورت وضعیت مالی) بیش از پانصد میلیارد ریال باشد.

صورت‌های مالی حسابرسی شده و مطالب مذکور در گزارش‌های حسابرسی و بازرسی قانونی که در چارچوب مقررات قانون مالیات‌های مستقیم تنظیم شده باشد، می‌تواند برای تشخیص درآمد مشمول مالیات اشخاص یاد شده توسط ادارات مالیاتی مورد استفاده و استناد قرار گیرد.

هزینه‌های قابل قبول مالیاتی

هزینه‌هایی برای تشخیص درآمد مشمول مالیات، قابل قبول خواهند بود که:

۱- در حدود متعارف، متکی به مدارک باشند.

۲- منحصرأ مربوط به تحصیل درآمد مؤسسه در دوره مالی مربوط، با رعایت حد نصاب‌های مقرر قانونی باشند.

تکته ۱: هزینه‌های مربوط به درآمدهایی که از پرداخت مالیات معاف یا مشمول مالیات با نرخ صفر بوده یا با نرخ مقطوع محاسبه می‌شود، به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی شناخته نمی‌شوند.

تکته ۲: پذیرش هزینه‌های پرداختی قابل قبول مالیاتی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم که به شیوه تهاتری انجام نشود، از مبلغ **دویست میلیون ریال** به بالا منوط به پرداخت یا تسویه وجه آن از طریق سامانه بانکی می‌باشد؛ لذا در صورتی که هزینه‌های پرداختی نقدی بیش از **دویست میلیون ریال** که از طریق سیستم بانکی انجام نشده باشد، از نظر مالیاتی قابل قبول نخواهد بود. این حکم به سایر هزینه‌های انجام شده که از سایر طرق تسویه و یا تهاتر می‌گردد، قابل تسری نمی‌باشد.

برخی از هزینه‌های قابل قبول، بر اساس ماده (۱۴۸) ق.م.م عبارتند از:

- قیمت خرید کلای فروخته شده و یا قیمت خرید مواد مصرفی در کالا و خدمات فروخته شده.
- هزینه‌های استخدای متناسب با خدمت کارکنان بر اساس مقررات استخدامی مؤسسه و به شرح بند (۲) ماده (۱۴۸) ق.م.م.
- اجاره بهای ماشین آلات و ادوات مرتبط در صورتی که اجاری باشد.
- کرایه محل مؤسسه، در صورتی که اجاری باشد.
- مخارج سوخت، برق، روشنایی، آب، مخابرات و ارتباطات.
- وجه پرداختی بابت انواع بیمه مربوط به عملیات و دارایی مؤسسه.
- مخارج حمل و نقل و هزینه‌های ایاب و ذهاب، پذیرایی و انبارداری.
- ۱۰۰٪ هزینه‌های انجام شده در جهت احداث و تجهیز و توسعه و مناسب سازی تمامی مراکز توانبخشی، نگهداری و مراقبتی، حرفه‌آموزی، آموزشی، کارآفرینی، رفاهی و مسکن مورد نیاز افراد دارای معلولیت با تأیید سازمان بهزیستی کشور

محاسبه استهلاک دارایی‌ها

آن قسمت از دارایی‌های استهلاک‌پذیر (شامل دارایی‌هایی از قبیل دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود، سرمایه‌گذاری بلندمدت و دارایی زینتی مولد) که بر اثر به‌کارگیری یا گذشت زمان با سایر عوامل و بدون توجه به تغییر قیمت‌ها، ارزش آن تقلیل می‌یابد و هم‌چنین هزینه‌های تأسیس، قابل استهلاک بوده و هزینه استهلاک آن‌ها جزو هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شود. برخی از نکات قابل توجه در محاسبه استهلاک دارایی‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

- روش‌های خط مستقیم، مانده نزولی و تعداد تولید یا کارکرد، برای محاسبه استهلاک قابل قبول هستند.
- چنانچه بر اثر فروش مال قابل استهلاک یا مسلوب‌المنفعه شدن ماشین‌آلات، زبانی متوجه مؤسسسه شود، زبان حاصل معادل ارزش مستهلک نشده دارایی منهای حاصل فروش (در صورت فروش) یکججا قابل احتساب در حساب سود و زیان همان سال است.
- مخارج مربوط به تعمیر اساسی دارایی در زمان انجام هزینه به ارزش دفتری دارایی، اضافه و در طول باقی‌مانده عمر مفید دارایی، قابل استهلاک خواهد بود. مخارج مربوط به تعمیر اساسی دارایی‌های ثابت که پس از پایان عمر مفید دارایی انجام شود، در سال انجام مخارج، قابل استهلاک است.
- مبدأ محاسبه استهلاک دارایی‌ها از ابتدای ماه بعد از بهره‌برداری می‌باشد.
- هزینه تأسیس در سال تأسیس به میزان ۱۰۰٪ قابل استهلاک است.

- هزینه‌های قبل از بهره‌برداری (به استثناء هزینه‌هایی‌که طبق استانداردهای حسابداری قابل احتساب در بهای تمام‌شده دارایی‌های استهلاک پذیر باشد) در سال انجام هزینه به حساب هزینه دوره، منظور می‌گردد.
- چنانچه قیمت تمام شده داراییی تحصیل یا ایجاد شده، کمتر از ۱۰٪ حد نصاب معاملات کوچک موضوع قانون برگزاری مناقصات در آن سال باشد، در سال تحصیل یا ایجاد، قابل استهلاک خواهد بود.
- دارایی‌هایی که قیمت تمام شده آن‌ها بطور کامل مستهلک شده،تا زمانی‌که در مالکیت مؤسسه باشند، باید بهای تمام شده و میزان استهلاک انباشته آن‌ها به طور کامل در حساب‌ها و دفاتر مؤسسه نشان داده شود.
- دارایی نامشهود (دارایی قابل تشخیص غیرپولی و فاقد ماهیت عینی) با عمر مفید نامحدود، به لحاظ مالیاتی قابل استهلاک نمی‌باشد.

تکته: افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های اشخاص حقوقی، با رعایت استانداردهای حسابداری، مشمول پرداخت مالیات بر درآمد نیست و هزینه استهلاک ناشی از افزایش تجدید ارزیابی نیز به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی نمی‌شود. پوشش زیان از محل مازاد تجدید ارزیابی، انتقال این مازاد به حساب سود و زیان یا اندوخته یا توزیع آن به هر شکل بین صاحبان سرمایه، به منزله عدم رعایت استانداردهای حسابداری و هم‌چنین تحقق درآمد در آن سال است و مشمول مالیات بر درآمد خواهد بود.
در صورتی که اشخاص حقوقی ظرف یک سال پس از تجدید ارزیابی (شناسایی و ثبت تجدید ارزیابی در دفاتر قانونی شرکت) تشریفات قانونی جهت انتقال مازاد تجدید ارزیابی دارایی‌ها به حساب سرمایه و نیز ثبت افزایش سرمایه نزد مرجع ثبت شرکت‌ها را انجام دهند، مازاد تجدید ارزیابی که به حساب سرمایه منتقل می‌شود، با رعایت سایر مقررات مشمول مالیات بر درآمد نخواهد بود.

دادرسی مالیاتی

با عنایت به اصلاحیه ماده (۲۳۸) قانون مالیات‌های مستقیم به موجب ماده (۴۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۰۳/۰۲، از تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۰ در مواردی که برگ تشخیص مالیات صادر و به مؤدی ابلاغ می‌شود، چنانچه مؤدی نسبت به آن معترض باشد، می‌تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ شخصاً یا به وسیله وکیل تام‌الاختیار خود با ارائه دلایل و اسناد و مدارک کتباً از اداره امور مالیاتی تقاضای رسیدگی مجدد نماید.
مسئول/مسئولان مربوط که از طرف سازمان امور مالیاتی مشخص می‌شوند، موظفند پس از ثبت درخواست مؤدی و ظرف مهلتی که **بیش از چهل و پنج روز از تاریخ ثبت درخواست نباشد**، به موضوع رسیدگی و در صورتی که دلایل و اسناد و مدارک ابرازشده را برای رد مندرجات برگ تشخیص کافی دانستند، آن را رد و چنانچه دلایل و اسناد و مدارک ابرازی را موثر در تعدیل درآمد تشخیص دهند، موارد تعدیل درآمد مشمول مالیات را مشخص نمایند.

چنانچه مؤدی نظر مسئول/مسئولان مربوط در تعدیل درآمد مشمول مالیات را قبول نماید، درآمد مشمول مالیات تعدیل شده، قطعی است. در غیر این صورت موضوع برای رسیدگی به ماه‌التفاوت تا مبلغ مورد اعتراض مؤدی، به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع می‌شود. هم‌چنین هرگاه دلایل و اسناد و مدارک ابرازی مؤدی را برای رد برگ تشخیص یا تعدیل درآمد موثر تشخیص ندهند، باید موضوع را مستدلاً در پرونده منعکس و مراتب را برای رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع نمایند.

رای هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی با اکثریت آراء، قطعی و لازم‌الاجراء است. مگر اینکه ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ، رأی از طرف مأموران مالیاتی مربوط یا مؤدی، مورد اعتراض کتبی قرار گیرد. در این موارد پرونده جهت رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر خواهد شد. در این مرحله مؤدی مکلف است مقدار مالیات مورد قبول را در همان مهلت مقرر پرداخت و نسبت به مازاد بر آن اعتراض خود را تسلیم نماید. رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدیدنظر قطعی و لازم‌الاجراء است.

معافیت‌های مالیاتی

از تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۱ رویکرد معافیت‌های مالیاتی تغییر یافته و در اغلب موارد معافیت‌ها با مالیات به نرخ صفر جایگزین شده است. در این روش مؤدیان مشمول نرخ صفر، به کلیه تکالیف مالیاتی عمل نموده و سازمان امور مالیاتی پس از تعیین درآمد مشمول مالیات، مالیات را با نرخ صفر محاسبه می‌کند.

- طبق بند (ت) ماده (۱۳۲) ق.م.م و تبصره (۱) ماده (۱۴۶) مکرر ق.م.م تسلیم اظهارنامه مالیاتی (شامل ترازنامه و حساب سود و زیان طبق نمونه سازمان امور مالیاتی) و دفاتر و یا اسناد و مدارک موضوع ماده (۹۵) ق.م.م در موعد مقرر قانونی، شرط برخورداری از **نرخ صفر و هرگونه معافیت و مشوق مالیاتی** برای اشخاص حقوقی (اعم از فعالان اقتصادی مناطق آزاد و یا سایر مناطق کشور) می‌باشد.

- مالیات با نرخ صفر صرفاً شامل درآمدهای ابراز شده می‌باشد و به درآمدهای کتمان شده تعلق نمی‌گیرد.**

برخی از معافیت‌ها/ نرخ صفر مالیاتی قانون مالیات‌های مستقیم به شرح جدول زیر می‌باشد:

ردیف	ماده قانونی	برخی از درآمدهای معاف از مالیات (و یا مالیات با نرخ صفر)
۱	۱۳۲	درآمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های تولیدی و معدنی و درآمدهای خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری اشخاص حقوقی غیردولتی
۲	۱۳۳	۱۰۰٪ درآمد صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی و هم‌چنین شرکت‌های تعاونی روستایی، عشایری، کشاورزی، صیادان، کارگری، کارمندی، دانشجویان و دانش‌آموزان و اتحادیه‌های آن‌ها
۳	۱۳۴	درآمد حاصل از تعلیم و تربیت مدارس غیرانتفاعی اعم از ابتدایی، راهنمایی، متوسطه، فنی و حرفه ای، آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی غیرانتفاعی و مهدکودک در مناطق کمتر توسعه‌یافته و روستاها و درآمد مؤسسات نگهداری معلولین ذهنی و حرکتی و هم‌چنین درآمد باشگاه‌ها و مؤسسات ورزشی دارای مجوز از سازمان تربیت بدنی
۴	۱۳۸ مکرر	درآمد معادل حداقل سود مورد انتظار عقود مشارکتی مصوب شورای پول و اعتبار برای تأمین کنندگان آورده نقدی جهت تأمین مالی پروژه–طرح و سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی و همچنین شرکت‌هایی که به منظور اجرای طرح‌های تولیدی و زیربنایی در بخش‌های دولتی یا عمومی غیردولتی نظیر شرکت‌های موضوع قانون احداث پروژه‌های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک‌ها و سایر منابع مالی و پولی کشور مصوب ۱۳۶۶/۰۸/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی تأسیس می‌شوند در قالب عقود مشارکتی، با شرط رعایت تبصره (۱) ماده (۱۴۶)مکرر)
۵	۱۳۹	موقوفات، نذورات، پذیره، کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی اماکن متبرکه به تشخیص سازمان اوقاف و امور خیریه، کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی جمعیت هلال احمر، صندوق‌های پس‌انداز بازنشستگی و سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه، مدارس علوم اسلامی، نهادهای انقلاب اسلامی، درآمد اشخاص از محل وجوهای شرعی، فعالیت‌های مذهبی، فعالیت مؤسسات خیریه و عام المنفعه که به ثبت رسیده‌اند، انجمن‌های مذهبی وابسته به اقلیت‌های دینی، فعالیت‌های انتشاراتی، مطبوعاتی و قرآنی
۶	۱۴۱	۱۰۰٪ درآمد حاصل از صادرات خدمات و کالاهای غیرنفتی و محصولات بخش کشاورزی و ۲۰٪ صادرات مواد خام و کالاهای واسطه‌ای نیمه‌خام (مشرط بر بازگرداندن ارز حاصله به چرخه اقتصادی کشور مطابق مقررات مربوطه)
۷	۱۴۲	درآمد کارگاه‌های فرش دستباف و صنایع دستی و شرکت‌های تعاونی و اتحادیه‌های تولیدی مربوط
۸	۱۴۳	۱۰٪ مالیات بر درآمد حاصل از فروش کالاهای پذیرفته شده در بورس کالا و ۱۰٪ مالیات بر درآمد شرکت‌هایی که سهام آن‌ها در بورس‌های داخلی یا خارجی پذیرفته شده‌اند و هم‌چنین ۵٪ مالیات بر درآمد شرکت‌هایی که سهام آن‌ها در بازار خارج از بورس داخلی یا خارجی پذیرفته شده‌اند
۹	۱۴۵	جوایز متعلق به اوراق قرضه دولتی و اسناد خزانه و همچنین سود و جوایز متعلق به اوراق مشارکت

اهم تشویقات مالیاتی

ردیف	موضوع	تشویقات مالیاتی
۱	مؤدیانی که به تکالیف قانونی خود راجع به تسلیم به موقع اظهارنامه یا ترازنامه و حساب سود و زیان و پرداخت یا ترتیب پرداخت مالیات طبق اظهارنامه یا ترازنامه و حساب سود و زیان و حسب مورد، ارائه به موقع دفاتر و اسناد و مدارک خود اقدام نموده‌اند، هرگاه برگ تشخیص مالیاتی صادره را قبول یا با اداره امور مالیاتی توافق نمایند و نسبت به پرداخت یا ترتیب پرداخت آن اقدام نمایند.	معافیت از ۸۰٪ جرائم متعلق مقرر در ق.م.م
۲	پرداخت یا ترتیب پرداخت مالیات توسط مؤدیان ردیف فوق‌الذکر ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ برگ قطعی مالیات	معافیت از ۴۰٪ جرائم متعلق مقرر در ق.م.م
۳	پرداخت علی‌الحساب بابت مالیات بر عملکرد در هر سال مالی قبل از سررسید مقرر در ق.م.م	جایزه ای معادل ۱٪ مبلغ پرداختی به ازای هر ماه تا سررسید مقرر
۴	افزایش درآمد ابرازی مشمول مالیات نسبت به درآمد ابرازی مشمول مالیات سال گذشته مشروط بر تسویه بدهی مالیاتی سال قبل و ارائه اظهارنامه مالیاتی مربوط به سال جاری در مهلت مقرر قانونی	به ازاء هر ۱۰٪ مازاد بر ۴۰٪ افزایش، یک واحد درصد و حداکثر تا پنج واحد درصد، کاسته شدن از نرخ مالیاتی مربوط

اهم جرائم مالیاتی

ردیف	موضوع	جریمه متعلق از تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۱ به بعد
۱	پرداخت مالیات پس از سررسید مقرر	به ازاء هر ماه ۲/۵٪ مالیات
۲	عدم تسلیم اظهارنامه	۳۰٪ مالیات متعلق (غیر قابل بخشودگی)
۳	کتمان درآمد یا ابراز هزینه‌های غیرواقعی در اظهارنامه تسلیمی	۳۰٪ مالیات متعلق به درآمد کتمان شده با هزینه غیر واقعی (غیر قابل بخشودگی)
۴	عدم تسلیم ترازنامه و حساب سود و زیان	۲۰٪ مالیات
۵	عدم ارائه دفاتر قانونی	۲۰٪ مالیات
۶	عدم تسلیم صورت یا فهرست یا قرارداد یا مشخصات راجع به مؤدی توسط اشخاصی که به شرح مقررات ق.م.م مکلف به تسلیم آن می‌باشند به ترتیب:	۲٪ حقوق پرداختنی و ۱٪ مبلغ کل قرارداد
۷	عدم پرداخت مالیات حقوق و مالیات تکلیفی (موضوع تبصره (۹) ماده (۵۳)، تبصره (۲) ماده (۱۰۳) و ماده (۱۰۷)) ظرف مهلت مقرر	۱۰٪ مالیات پرداخت نشده در موعد مقرر و ۲/۵٪ مالیات به ازای هرماه تاخیر از سررسید پرداخت
۸	جرائم ماده (۲۲) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان	حسب مورد
۹	بند (ب) و (پ) ماده (۲۶) و بند (الف) ماده (۳۶) قانون دائمی ارزش افزوده	حسب مورد
۱۰	عدم ارائه گزارش حسابرسی مالی موضوع ماده (۲۷۲) در	۲۰٪ مالیات متعلق
۱۱	جریمه عدم تسلیم اظهارنامهٔ موضوع مادهٔ (۱۱۴) یا تسلیم اظهارنامهٔ خلاف واقع به ترتیب	۲٪ و ۱٪ سرمایه پرداخت شدهٔ شخص حقوقی در تاریخ انحلال
۱۲	جریمهٔ تقسیم دارایی شخص حقوقی قبل از تصفیهٔ یا سپردن تأمین مقرر	۲۰٪ مالیات متعلق